

PROJEKTY MIEJSKIE

Scenariusze opracowania GPR, w zależności od wcześniejszych działań rewitalizacyjnych w gminie

Konsorcjum Projekty Miejskie

Styczeń 2024

Kopiowanie, powielanie i wykorzystywanie części lub całości materiału w formie elektronicznej lub jakiegokolwiek innej bez zgody autorów jest zabronione.

Kontakt: biuro@projektymiejskie.pl

Informacje wstępne

Ostatecznie dobiegł końca okres przejściowy wyznaczony w ustawie o rewitalizacji i obecnie wszystkie procesy rewitalizacji muszą być realizowane w oparciu o zgodny z ustawą gminny program rewitalizacji (GPR). Gminy, które już w poprzednich latach uchwaliły GPR, nierzadko stają przed potrzebą ich zmiany/uaktualnienia, w tym w związku z koniecznością dostosowania się do uwarunkowań funduszy europejskich na lata 2021-27.

Ustawa o rewitalizacji nie daje bezpośrednich odpowiedzi na wiele pojawiających się w tej sytuacji pytań. Poniżej przedstawiono sugerowany sposób podejścia w przynajmniej części z takich sytuacji, w których właściwy sposób postępowania wymaga interpretacji ustawy o rewitalizacji, zrozumienia istoty procesu rewitalizacji oraz... zdrowego rozsądku.

Sugestie sformułowali współtwórcy ustawy o rewitalizacji, a zarazem praktycy działań rewitalizacyjnych, autorzy programów rewitalizacji, ekspertyz, ocen i badań z zakresu rewitalizacji. Jest to autorski, niezależny materiał ekspercki.

W razie potrzeby zapraszamy do dyskusji lub pytań.

Sytuacja 1

Gmina **posiada GPR**. Do końca zbliża się okres, na jaki zaplanowano realizację programu. Gmina chciałaby **wydłużyć** ten **okres** (np. aby dostosować go do perspektywy budżetowej UE). **Sporządzono formalną ocenę** aktualności i stopnia realizacji programu i **wynika z niej potrzeba wydłużenia realizacji programu**.

	Proponowany sposób postępowania:
1	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany GPR.
2	Opracowanie zaktualizowanego tekstu GPR <i>*zobacz slajd 11</i> .
3	Przeprowadzenie konsultacji społecznych (choć ustawa wymaga ich tylko w określonych sytuacjach to ich organizacja wydaje się nieunikniona choćby w świetle wymogów ustawowych dla GPR jako Strategii IIT) oraz opiniowania i rozpatrzenie zgłoszonych uwag.
4	Podjęcie uchwały o przyjęciu zmiany gminnego programu rewitalizacji.

Sytuacja 2

Gmina **posiada GPR**. Gmina chciałaby **wydłużyć okres**, na jaki zaplanowano realizację programu (np. aby dostosować go do perspektywy budżetowej UE). W ciągu ostatnich trzech lat **nie sporządzano formalnej oceny** aktualności i stopnia realizacji programu.

	Proponowany sposób postępowania:
1	Przeprowadzenie formalnej oceny GPR prowadzącej do wniosku o potrzebie zmiany GPR, w tym w zakresie wydłużenia okresu jego realizacji
2	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany GPR
3	Opracowanie zaktualizowanego tekstu GPR <i>*zobacz slajd 11.</i>
4	Przeprowadzenie konsultacji społecznych (choć ustawa wymaga ich tylko w określonych sytuacjach to ich organizacja wydaje się nieunikniona choćby w świetle wymogów ustawowych dla GPR jako Strategii IIT) oraz opiniowania i rozpatrzenie zgłoszonych uwag.
5	Podjęcie uchwały o przyjęciu zmiany gminnego programu rewitalizacji.

Sytuacja 3

Gmina **posiada GPR**. Gmina chciałaby **wydłużyć okres**, na jaki zaplanowano realizację programu (np. aby dostosować go do perspektywy budżetowej UE). W ciągu ostatnich trzech **lat sporządzono formalną ocenę** aktualności i stopnia realizacji programu. **Nie zawiera ona rekomendacji w zakresie wydłużenia okresu realizacji GPR.**

Proponowany sposób postępowania:	
1	Przeprowadzenie nowej formalnej oceny GPR (ustawa nie stawia wymagań, co do formy – nie musi być więc rozbudowana) prowadzącej do wniosku o potrzebie zmiany GPR, w tym w zakresie wydłużenia okresu jego realizacji. Uchwała o zmianie GPR może być podjęta i bez podstawy w formie oceny GPR (o ile ustawowy obowiązek cotrzyletniej oceny jest realizowany), jednak tak fundamentalna sprawa jak wydłużenie okresu powinna wynikać z uporządkowanej analizy, a nie arbitralnej decyzji.
2	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany GPR.
3	Opracowanie zaktualizowanego tekstu GPR <i>*zobacz slajd 11.</i>
4	Przeprowadzenie konsultacji społecznych (choć ustawa wymaga ich tylko w określonych sytuacjach to ich organizacja wydaje się nieunikniona choćby w świetle wymogów ustawowych dla GPR jako Strategii IIT) oraz opiniowania i rozpatrzenie zgłoszonych uwag.
5	Podjęcie uchwały o przyjęciu zmiany gminnego programu rewitalizacji.

Sytuacja 4

Gmina **posiada GPR**. Gmina chciałaby **zwiększyć obszar rewitalizacji** w ramach wyznaczonego pierwotnie obszaru zdegradowanego. W ciągu ostatnich trzech lat **nie sporządzano formalnej oceny** aktualności i stopnia realizacji programu.

	Proponowany sposób postępowania:
1	Przeprowadzenie formalnej oceny GPR rekomendującej zmianę GPR oraz zwiększenie obszaru rewitalizacji w ramach pierwotnie wyznaczonego obszaru zdegradowanego. Rozstrzygnięcie o zasięgu obszaru rewitalizacji miało charakter strategiczny, więc jego modyfikacja w tym samym trybie nie naruszy reguł ustawy.
2	Podjęcie uchwały o zmianie uchwały delimitacyjnej w zakresie zasięgu obszaru rewitalizacji (powstanie wówczas niedopuszczona przez ustawę przejściowa niezgodność między tą uchwałą a GPR, co jednak należałoby tolerować do czasu uporządkowania tego problemu na drodze legislacyjnej).
3	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany GPR.
4	Opracowanie nowego tekstu GPR uwzględniającego zmieniony zasięg obszaru rewitalizacji.
5	Przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz opiniowania i rozpatrzenie zgłoszonych uwag.
6	Podjęcie uchwały o przyjęciu zmiany gminnego programu rewitalizacji.

Sytuacja 5

Gmina **posiada GPR**. Gmina chciałaby **zwiększyć obszar rewitalizacji** w ramach wyznaczonego obszaru zdegradowanego. W ciągu ostatnich trzech lat **sporządzono formalną ocenę** aktualności i stopnia realizacji programu. **Nie zawiera ona rekomendacji w zakresie powiększenia obszaru rewitalizacji.**

Proponowany sposób postępowania:	
1	Przeprowadzenie nowej formalnej oceny GPR (ustawa nie stawia wymagań, co do formy – nie musi być więc rozbudowana) prowadzącej do wniosku o potrzebie/możliwości zwiększenia obszaru rewitalizacji w ramach pierwotnie wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Rozstrzygnięcie o zasięgu obszaru rewitalizacji miało charakter strategiczny, więc jego modyfikacja w tym samym trybie nie naruszy reguł ustawy. Uchwała o zmianie GPR może być podjęta i bez podstawy w formie oceny GPR (o ile ustawowy obowiązek co trzyletniej oceny jest realizowany), jednak zwiększenie zasięgu obszaru rewitalizacji powinno wynikać z uporządkowanej analizy, a nie arbitralnej decyzji.
2	Podjęcie uchwały o zmianie uchwały delimitacyjnej w zakresie zasięgu obszaru rewitalizacji (powstanie wówczas niedopuszczona przez ustawę przejściowa niezgodność między tą uchwałą a GPR, co jednak należałoby tolerować do czasu uporządkowania tego problemu na drodze legislacyjnej).
3	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany GPR.
4	Opracowanie nowego tekstu GPR uwzględniającego zmieniony zasięg obszaru rewitalizacji.
5	Przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz opiniowania i rozpatrzenie zgłoszonych uwag.
6	Podjęcie uchwały o przyjęciu zmiany gminnego programu rewitalizacji.

Sytuacja 6

Gmina **posiada GPR**. Chciałaby **wyznaczyć obszar rewitalizacji na nowo** (podejrzewając, że dotychczasowy zasięg obszaru zdegradowanego zdezaktualizował się). W ciągu ostatnich trzech lat **nie sporządzano formalnej oceny aktualności i stopnia realizacji programu lub sporządzona ocena nie zaleca nowej delimitacji**.

Proponowany sposób postępowania:	
1	Przeprowadzenie nowej formalnej oceny GPR wskazującej na potrzebę weryfikacji zasięgu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w postaci ponowionej delimitacji.
2	Opracowanie nowej diagnozy delimitacyjnej. Jeśli wskaże ona nowy zasięg obszaru zdegradowanego i/lub możliwość wyznaczenia nowego obszaru rewitalizacji, poddanie projektu uchwały o zmianie uchwały delimitacyjnej konsultacjom społecznym.
3	Podjęcie uchwały o zmianie uchwały delimitacyjnej (powstanie wówczas niedopuszczona przez ustawę przejściowa niezgodność między tą uchwałą a GPR, co jednak należałoby tolerować do czasu uporządkowania tego problemu na drodze legislacyjnej).
4	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania zmiany GPR.
5	Opracowanie nowego tekstu GPR uwzględniającego nową delimitację.
6	Przeprowadzenie konsultacji społecznych oraz opiniowania i rozpatrzenie zgłoszonych uwag.
7	Podjęcie uchwały o przyjęciu zmiany gminnego programu rewitalizacji.

Sytuacja 7

Gmina posiada LPR. Jako, że od 1 stycznia 2024 roku prowadzenie rewitalizacji dopuszczalne jest wyłącznie w oparciu o GPR, gmina zamierza przystąpić do jego opracowania.

Proponowany sposób postępowania:	
1	Podjęcie uchwały o uchyleniu (utracie mocy) dotychczasowego LPR (może nastąpić również w uchwale o przyjęciu GPR) – to działanie stricte techniczne, gdyż zgodnie z ustawą o rewitalizacji prowadzenie działań rewitalizacyjnych w oparciu o inny dokument niż GPR nie jest aktualnie możliwe
2	Sporządzenie diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji
3	Podjęcie uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (akt prawa miejscowego)
4	Podjęcie uchwały o przystąpieniu do sporządzania gminnego programu rewitalizacji
5	Podjęcie uchwały o przyjęciu gminnego programu rewitalizacji

* Aktualizacja tekstu GPR przy wydłużaniu okresu jego realizacji

Sformułowanie zaktualizowanego tekstu GPR przy wydłużaniu jego okresu realizacji może stanowić wyzwanie, bo zapewne program został już w części zrealizowany i istnieją różne sposoby podejścia do tego, jak to należy zrobić.

Proponowany sposób postępowania:	
1	Treść zaktualizowanego GPR powinna z jednej strony odzwierciedlać upływ czasu i stan na moment opracowania zmiany, a z drugiej strony ukazywać program całościowo, a więc nie pomijać tego, co stało się do momentu aktualizacji programu.
2	Diagnoza pogłębiona powinna zostać uzupełniona/zaktualizowana na czas dokonywania zmiany GPR. To samo dotyczy systemu zarządzania, monitorowania, itp..
3	Przedsięwzięcia już zrealizowane powinny nadal widnieć w treści GPR (ewentualnie z bardziej zwięzłym opisem) i z informacją, że zostały zakończone i jakie efekty przyniosły.
4	Odrębnego niż powyższe podejścia może wymagać „głęboka” aktualizacja GPR będąca efektem uznania, że „trzeba zacząć jeszcze raz od początku”, a więc sytuacji, gdy wnioski z dotychczasowej realizacja programu i jej ograniczone efekty doprowadziły do całkowitego przemodelowania programu, a być może także zmiany obszaru rewitalizacji – wówczas uzasadnione może być sformułowanie GPR jako całkiem nowego dokumentu bez uwzględnienia „przeszłości”.

O nas

Projekty Miejskie to firma doradcza, którą tworzą doświadczeni analitycy i konsultanci.

Jesteśmy autorami programów rewitalizacji, ekspertyz, szkoleń i innych usług związanych z rewitalizacją.

Poza rewitalizacją, zajmujemy się także innymi aspektami rozwoju terytorialnego – rozwojem miast, regionów, metropolii. Opracowujemy strategie, plany adaptacji do zmian klimatu i inne dokumenty. Prowadzimy autorskie szkolenia, organizujemy konferencje, wizyty studyjne, seminaria.

Współpracujemy z samorządami (z największymi miastami, jak i małymi gminami wiejskimi), urzędami centralnymi, organizacjami społecznymi, organizacjami międzynarodowymi.

Zapraszamy do kontaktu!

projektymiejskie.pl

fb.com/projektymiejskie